

**8000
anys**

**CARTA DE POBLAMENT
VILALBA DELS ARCS
1224-2024**

del 10 d'abril de 2024
al 10 d'abril de 2025

sol·licitud de l'Alcaldessa

Apreciats vilatans i vilatanes,

Aquest any, fa 800 anys que tots i cada un dels ciutadans i ciutadanes de Vilalba fèiem nostre el sentiment de pertinença a un col·lectiu social, que ens ha portat a ser el poble que som avui en dia. Poble, en el sentit que ens atorgà la carta. I poble, en el sentit de gran família, que conviu i treballa per viure en pau i harmonia, i per créixer i evolucionar amb el pas temps.

Un exemple més d'aquesta gran família que formem tots els vilalbins i vilalbines és l'organització d'aquest any d'activitats i actes, que donen forma a aquest programa. Actes i activitats fetes des del poble, a través del gran teixit associatiu i social que tenim, i del que tant orgullosos ens hem de sentir.

Sense més preàmbul, voldria agrair a tota la comissió i els membres de les entitats que hi ha al darrera d'aquesta, la gran feina que han fet. I també al Regidor de Cultura i Festes l'esforç dipositat en que tot aquest entrellat prengui forma i així tots puguem gaudir d'aquest any tan especial!

Feliç 800 aniversari i enhorabona! Felicitem-nos!

Laura Domènech Vallespi

Alcaldessa

de l'Ajuntament de Vilalba dels Arcs

Als 800 anys de la Carta de poblament de Vilalba, avui dels Arcs

El 10 d'abril de 1224 commemorareu els 800 anys de la fundació de Vilalba segons la Carta de població que, en aquell moment, va concedir el comanador de Miravet, fra Bernat de Campanies, amb l'acord de fra Jordà de Miló, comanador d'Ascó.

Una celebració que posa de relleu la fortalesa dels vostres predecessors que, des d'aquell moment de creació fins el dia d'avui, han conservat la vila per als seus successors generació rere generació. I això malgrat les dures vicissituds que també s'han viscut al llarg de la història.

Un fet que, d'altra banda, adquireix major rellevància en aquest moment històric en el que la nostra comarca de la Terra Alta i el conjunt de les Terres de l'Ebre pateixen una greu davallada demogràfica.

Malgrat aquesta contrarietat, és evident que les actuals generacions estan obligades i volen preservar el llegat històric que han rebut. En sí, aquesta celebració centenària és una manifestació clara d'aquesta voluntat.

Però, sobretot, també ha de servir per a reivindicar els nostres orígens perquè, en definitiva, formen part essencial de la nostra identitat, un element inherent a la nostra naturalesa que no podem oblidar; que, precisament, està a la base del nostre ser, i que hauria d'assegurar la nostra pervivència.

Josep Serrano Daura
Universitat Internacional de Catalunya

salutació de l'invitat d'honor

salutació de la Comissió del 800 aniversari

Benvolguts vilalbins i vilalbines,

El 800 aniversari de la Carta de Poblament suposa un moment significatiu per a tots els vilatans i vilatanes de Vilalba, essent una oportunitat per reflexionar sobre la història, els èxits i els desafiaments, i per celebrar la nostra identitat i herència, commemorant aquest moment crucial en la història de la nostra vila.

Aquesta commemoració de vuit segles d'història, ha de ser viscuda, ideada i participada per tot el poble, i quina millor manera de fer-ho que a través del gran teixit associatiu que tenim al municipi. Per això, s'ha acompanyat en la creació d'una Comissió formada per gairebé trenta representants de totes les entitats del nostre poble. Totes elles, mitjançant diverses propostes i des del minut zero, han proposat un variat d'activitats i actes pensats per a tots els gustos i edats. Aquesta feina conjunta de les entitats des de finals de l'any passat, ha permès elaborar un programa farcit d'actes culturals, festius, esportius i gastronòmics, que ompliran el nostre poble d'activitat durant un any, des del 10 d'abril de 2024 fins al 10 d'abril de 2025.

En nom de l'Ajuntament, agrair sincerament el treball de totes les entitats per l'elaboració d'aquest programa, i per la feina que desinteressadament fan cada any, i fan des de fa anys, per dinamitzar la nostra estimada vila. Animem a veïns i veïnes, visitants i gent d'arreu, a participar i gaudir d'aquestes activitats i, per tant, a formar part de la celebració del 800 aniversari de la Carta de Poblament, i fer-ne un any que quedi en el record col·lectiu de tots i de les futures generacions, que són el futur de Vilalba.

Gaudiu del 800 aniversari!

Marc Solé González
Regidor de Cultura i Festes
de l'Ajuntament de Vilalba dels Arcs

actes de commemoració

2024

10 d'ABRIL - 19:30h

Inauguració de la commemoració del 800 aniversari de la Carta de Poblament, a càrrec del Dr. Josep Serrano Daura. Al Casal Cultural Rossinyol.

23 d'ABRIL - 10:30h

Xocolatada i contacontes **L'aventura de l'heroic cavaller**

Filibert. A la plaça de la Vila.

Organitza: AMPA de l'Escola El Diví Mestre

4 de MAIG - tot el dia

Mostra d'oficis medievals i tradicionals.

Tallers, demostració d'oficis, música, teatre i jocs. Carrers i places del casc antic.

18 de MAIG - 8:00h

Caminada **Joves redescobrint lo terme**. A continuació **vermut**

electrònic a la plaça de Sant Antoni.

Organitza: Associació de Joves de Vilalba en col.laboració del Grup d'Estudi i Recerca del Patrimoni de Vilalba

25 de MAIG - 19:00h

Amb la creu i l'espasa, xerrada a càrrec de **Camil Sampé**. A la sala del cine del Casal Rossinyol.

Organitza: Grup d'Estudi i Recerca del Patrimoni de Vilalba

2 de JUNY - 13:00h

Mosaic de llum per la pau. A la plaça de la Vila.

Organitza: Grup de Càritas Parroquial de Vilalba

7 i 8 de JUNY

Tasta Vilalba. Primera mostra de producte local.

Vi, oli, cireres, visites, punxades, música, activitats infantils...

Diverses ubicacions.

15 de JUNY

Trobada de la **Federació Catalana de Passions.**

Confraria de Ntra. Sra. de Gràcia.

Organitza: Patronat de la Passió de Vilalba

16 de JUNY - 18:00h

Presentació del conte **“Una carta molt especial”** de Ruth Tormo
i Àngels Cid.

A la Confraria de Ntra. Sra. de Gràcia.

22 de JUNY - tarda

Gimcana de jocs tradicionals “Coneixent Vilalba” Diferents
ubicacions.

Organitza: Quintos i quintes 2006

28 de JUNY - 19:00h

Amb la creu i l'espasa, xerrada a càrrec de Mn. David Arasa. A
la sala del cine del Casal Rossinyol.

Organitza: Grup d'Estudi i Recerca del Patrimoni de Vilalba

7 de JULIOL - tot el dia

Visita guiada - experiència **“L'Orde del Temple a Miravet”**.

Excursió a Miravet (Ribera d'Ebre).

Organitza: Associació de Dones de Vilalba

15 de JULIOL

15è aniversari de la Batucada Catuxap.

Organitza: Batucada Catuxap

3 d'AGOST - 8:00h

Caminada La petjada dels templers a Vilalba.

Organitza: Grup d'Estudi i Recerca del Patrimoni de Vilalba

9 d'AGOST - 18:30h

Inauguració del monument commemoratiu del 800 aniversari
de la Carta de Poblament.

del 19 al 31 d'AGOST

Exposició **"Invisibles però decisives. Dones a la Guerra Civil i la Batalla de l'Ebre"**. A la Confraria de Ntra. Sra. de Gràcia.

21 de SETEMBRE - 18:00h

Berenar Medieval. Mostillo, coca, raïm, pa en vi i sucre, cremat...

A la plaça de la Vila.

Organitza: Aguederes 2025

12 d'OCTUBRE - tarda

Recreació històrica i commemoració del 800 aniversari de l'atorgament de la Carta de Poblament.

Amb la col·laboració i participació de totes les entitats del municipi.

19 d'OCTUBRE - 19:00h

Amb la creu i l'espasa, xerrada a càrrec d'Enric Chiveli. A la sala del cine del Casal Rossinyol.

Organitza: Grup d'Estudi i Recerca del Patrimoni de Vilalba

26 d'OCTUBRE - 19:00h

Herències i arrels: tast de vins. A la sala del ball del Casal Rossinyol.

Organitza: Associació de Joves de Vilalba

2 de NOVENBRE - 17:00h

Taller de cuina vilalbina: cassoleta de mondongo.

A la sala del ball del Casal Rossinyol.

Organitza: Associació de Jubilats i Pensionistes de Vilalba dels Arcs i la Poble de Massaluça

9 de NOVENBRE

25è aniversari de l'Associació de Dones de Vilalba dels Arcs.

Organitza: Associació de Dones de Vilalba

16 de NOVENBRE - 19:00h

Amb la creu i l'espasa, xerrada a càrrec de Joan Hilari Muñoz. A la sala del cine del Casal Rossinyol.

Organitza: Grup d'Estudi i Recerca del Patrimoni de Vilalba

21 de DESEMBRE

30è aniversari del Grup de Teatre Pirindola.

Organitza: Grup de Teatre Pirindola

2025

18 de GENER - 19:00h

Amb la creu i l'espasa, xerrada a càrrec de **Maria Bonet**. A la sala del cine del Casal Rossinyol.

Organitza: Grup d'Estudi i Recerca del Patrimoni de Vilalba

24 de GENER

30è aniversari de La Passió de Vilalba.

Organitza: Patronat de la Passió de Vilalba

1 de FEBRER

Taller de coques de Santa Àgueda.

Organitza: Aguederes 2025

8 de FEBRER

Santa Àgueda 2025: l'any del 800 aniversari.

Organitza: Aguederes 2025

15 de FEBRER - 19:00h

Amb la creu i l'espasa, xerrada a càrrec de **David Tormo**. A la sala del cine del Casal Rossinyol.

Organitza: Grup d'Estudi i Recerca del Patrimoni de Vilalba

22 de FEBRER - 17:00h

Tarda fotogràfica amb els aPassionats

Organitza: Grup aPassionats de la fotografia

9 de MARÇ - tarda

Taller de Cabelleres de Setmana Santa.

Organitza: Cofraria de la Verge dels Dolors

22 de MARÇ - 17:00h

Taller de cuina vilalbina: bunyols de mel.

A la sala del ball del Casal Rossinyol.

Organitza: Associació de Jubilats i Pensionistes de Vilalba dels Arcs i la Poble de Massalucia

6 d'ABRIL - 8:00h

**Caminada solidària comarcal a benefici de
la Lliga Contra el Càncer.**

Organitza: Delegació local de la Lliga Contra el Càncer de Vilalba

Taller de Dansa Medieval. Dates a determinar.

Organitza: Associació de Dones de Vilalba i Aguederes 2025

10 d'ABRIL - 19:30h

**Acte de tancament de l'any de commemoració del 800
aniversari de la Carta de Poblament.
Al Casal Cultural Rossinyol.**

**L'organització es reserva el dret d'alterar o modificar aquesta
programació si hi ha causes justificades que ho motivin.**

**En cas d'alteració o modificació s'avisarà amb antelació pels
canals habituals.**

In dei nomine. Hocum sit cunctis hominibus. Ad nos Bernardus Episcopus
subceptoris cyraueti et fratris Jordanis preceptoris archiepiscopi et aliorum fratrum eiusdem
loci et Raynudo ferrano et petro demalfero et omnibus aliis prelatoribus. Velle aliter
meritis perpetuum. Nulla aliam cum omnibus terminis suis hinc et prelatibus paleis
ductibus et reductibus eiusdem caletis et iculetis cum ingressibus et regressibus cum meliora
iure ibidem spectantibus. Sic asseruntur ex una parte in terra que dicitur d'ul
dee et hanc ex altera et parte terminis d'boo. et d'nonah. et exiuncta terminis
predictis prelatoribus et ipsius successoribus perpetuum et etiam in ipsa corporale possessio
quod faciatis vel facere possitis ibi cum uolueritis domos ipsas plantare vineas et
suis uolueritis facere ad habendum omnia predicta et singula tenendum possidendum expletam
omni tempore faciendum. Tali pacto quod uos siue prelatores dicti loci unquam et hinc
seu domus eiusdem semper annuatim in festo sancte marie mensis augusti percipitis. et
hinc uenalem civitatis illius ita nullam d'ulla aliam. Verum in hoc prelatibus
nobis non teneamus dare. Et in aliis sequentibus annis hinc predictum est perpetuo fa
ciatis unquam honoris. Recememus ibi ecclesiam ^{commodam} et unam chaficiatam tempore perpetuo loco
ipsa faciat ferranica prelatoribus et laboratoribus necessaria ad forum or
ationis ipsas cum ipse cathedrati loco. Hec apostolus usque ad quindecim annos
faciam cum domino rex aragonum. vel cum eiusdem eiusdem. quociens fecerit ostē
prelatibus eiusdem uenalem ibi recememus sine tala ipsa. Similiter ubi illud ^{occedente}
prelatore dicti loci vel eorum successorum possessiones suas eisdem loco per tres annos
predicto modo et sine quaestione et alia aliqua futute et sine alio ad empruo que
et singula perpetuo abatis uos et ipsi et populatores dicti loci et eorum successores
omnibus predictis uolueritis unquam ubi vel domus eiusdem semper ante. x. diebus seire faci
tates ipsas. cuius libere exceptis exiunctibus et scis saluo predicto iure domus templi
etiam parte d'picio uendicionis tantum et nichil d'picio pignoris alium domum
supra dictam donacione ubi et ipsius legales garentes et defensore extra omnes prelatibus

Actum est hoc. unquam. id. ap. Anno domini in carnacionis. o. c. c. x. x.
rdi drupe forti. Subceptoris cyraueti. Sig. f. n. fratris Jordanis d'oy
ulanoua. Sig. f. n. fratris Arnaldi b'endi. Sig. f. n. fratris petri d' luna.
Bernardus prb qui h' scripsit cum h'is sup' positis i. xv. linea in loco in dicitur ei

CARTA DE POBLAMENT DE VILALBA DELS ARCS

[traducció]

“En nom de Déu. Sigui conegut de tothom que nós, Bernat de Campanies, Perceptor de Miravet i la Ribera, amb el consell i voluntat de fra Bernat de Rocafort, Sub-perceptor de Miravet i fra Jordà, Preceptor d'Ascó i als altres frares del Temple de la Ribera, amb el present document públic vàlid donem i entreguem a vós, Ramon de Pere-Arnal, Ramon Serrano i Pere de Malfeit i a tots els altres pobladors de Vila-Alba, tant presents com futurs que aquí vinguessin a poblar i a tots els successors vostres i a qui volguéssiu per sempre, la Vila-Alba amb tots els seus termes, deserts i poblats, pasturatges, prats, llenyes i boscos, selves i garrigues, llocs de caça, plans i muntanyes, camins, aigües, conduccions i sortides, terres cultes i incultes, amb els ingressos i regressions, amb totes les millores que hi feu i amb tots els usos per als homes del lloc de Vila-Alba, sense altra jurisdicció allí judicada.

Així com termeneja una part de la serra que es diu de Vila-Alba fins a Ascó, i l'altra amb els termes de Corbera i de Camposines, la tercera amb els termes de Gandesa i Batea, la quarta amb els termes de Boo i Nonasp i la cinquena amb els termes de Ribarroja i de Flix.

Tot l'inclòs dins a aquestes delimitacions donem a vosaltres els predits pobladors i als vostres successors a perpetuïtat i a la vostra corporal possessió i pertinença, lliurem i transferim amb totes les seves pertinences i així les tingueu de la millor manera que feu o podeu fer allí com vulgueu les vostres cases, plantar vinyes i horts, tenir i cultivar terres i camps i tot allò que predita Vila-Alba i en tots els seus termes vulgueu fer en ésser vostre tot el predit i en particular tenir, posseir, perfeccionar i vendre, donar o penyorar i alienar segons totes les vostres voluntats i les dels vostres per sempre pugueu fer.

Aquest pacte que vós o els pobladors de l'esmentat lloc i els vostres successors a l'esmentada Vila-Alba amb els seus termes

el tingueu i el posseïu i ens doneu a nosaltres o a la Casa del Temple, sempre, cada any en la festivitat de Sta. Maria del mes d'agost per cens vint caficis de gra, la meitat de blat i l'altra meitat d'ordi, segons la recta fanega com comercial de la ciutat de Lleida dins la vila de Vila-Alba.

Veritablement, en aquest primer any present i en el següent segon any o pròxims, allò de l'esmentat cens de la Casa del Temple o nostre, no ens el lliureu, sinó que ho feu en els següents anys com és esmentat, a perpetuïtat.

A més d'això, els delmes i primícies dels fruits donareu a l'església d'Ascó, fidelment tributareu dins aquests honors.

Ens reservem al lloc l'església, el cementiri i un tros de terra a perpetuïtat, i un lloc convenient per a l'obra (la casa) del sacerdot.

Ens reservem, també, allí la fàbrica on nosaltres tindrem un ferrer que faci els ferraments necessaris per als habitants i treballadors segons els furs d'Horta, i el forn, el molí, el mercat, i la força del senyor i la recta justícia i les cases nostres amb el nostre fortificat lloc.

Això, des d'ara fins a quinze anys consecutius complits, fareu per a nosaltres exèrcit i cavalcades, però des de llavors fins ara, feu per a nosaltres exèrcit amb el senyor rei d'Aragó o amb el Mestre del Temple sempre que facin guerres contra moros, però no en altre lloc.

Veritablement per tallar els arbres i pasturar els boscos, ens reservem el pasturatge per a nosaltres i els homes del Temple veïns d'aquí, sense que la vostra tallada igualment concedida a vosaltres en d'altres boscos i pasturatges sense els nostres homes veïns es faci amb bon coneixement.

També si qualsevol pobladors de l'esmentat lloc abandonés les seves possessions d'aquest lloc per espai de tres anys consecutius, de no ésser per captivitat, mai més pugui recuperar cap part de les seves possessions de l'esmentada manera i sense questia.

Tot i el singular esmentat ho tingueu a perpetuïtat vosaltres i els vostres pobladors del dit lloc i els seus successors amb totes les vostres i seves voluntats.

Llevat que si voleu vendre o penyorar les esmentades possessions no ho feu mau si primer no ens ho feu saber deu dies abans a nosaltres o a la Casa del Temple, i si ho volguessin retenir pel mateix que ho faria una altra persona, ho tinguem. Altrament feu en tota la vostra voluntat, llevat vendre-ho a militars i sants, salva la predita jurisdicció del Temple, ni per la signatura de la Carta la qual vosaltres signareu no donareu alguna cosa a la Casa del Temple, a no ser la quinquagèsima part del tant del preu de la venda, i res del preu del penyorament.

No busqueu altre senyor o patró aquí, si no és el senyor del Temple, i nosaltres i la Casa del Temple a perpetuïtat ens erigim en legals custodis i defensors contra totes les persones.

Aquest acte es fet avui quatre idus d'abril (10 d'abril) de l'any de l'Encarnació del Senyor 1224.

Signe de fra Bernat de Campanies, Preceptor de la Ribera. Signe de Bernat de Ribafora, sub-preceptor de Miravet. Signe de fra Jordà de Miló, Preceptor d'Ascó."

**800
anys**

**CARTA DE POBLAMENT
VILALBA DELS ARCS
1224 - 2024**

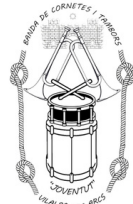
co-organitza

Comissió per a la celebració del 800 aniversari de l'atorgament de la Carta de poblament de Vilalba

Confraria de la Verge dels Dolors de Vilalba dels Arcs

Associació de Jubilats i Pensionistes de Vilalba dels Arcs i la Poble de Massaluga

Comissió de Festes de Vilalba dels Arcs

Aguederes 2025 de Vilalba dels Arcs

col·labora

